

Fremsat den 23. januar 2024 af udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine og lov om Udbetaling Danmark

(Tilskud til forsørgelse af børn, der forsørges af andre end forældrene og sidestilling af gifte praktisk set enlige forsørgere med reelt enlige i forhold til forsørgelsesydelse m.v.)

§ 1

I lov nr. 324 af 16. marts 2022 om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, som ændret ved § 1 i lov nr. 546 af 3. maj 2022, § 4 i lov nr. 831 af 14. juni 2022, § 51 i lov nr. 753 af 13. juni 2023 og § 4 i lov nr. 1575 af 12. december 2023, foretages følgende ændringer:

1. I § 30, stk. 2, 1. pkt., ændres »4 hverdage« til: »15 hverdage«, og efter »§ 10, stk. 1« indsættes: », jf. dog stk. 7«.

2. I § 30 indsættes som stk. 7:

»Stk. 7. Udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte regler om, at ansvaret efter integrationslovens § 4, stk. 1, for personer, der meddeles opholdstilladelse efter denne lov, påhviler kommunalbestyrelsen senest 4 hverdage efter tidspunktet for Udlændingestyrelsens visitering, jf. integrationslovens § 10, stk. 1, når dette som følge af en større tilstrømning til landet er nødvendigt for at sikre, at indkvarteringsystemet ikke bliver unødigt belastet.«

3. Efter kapitel 8 indsættes:

»Kapitel 8 a

Tilskud til forsørgelse af mindreårige, når forældrene opholder sig i Ukraine, og udmåling af ydelser til gifte forsørgere, som anses for praktisk set enlige

§ 30 b. Kommunalbestyrelsen i den kommune, der har ansvaret for de pågældende udlændinge efter integrationslovens § 4, stk. 1, yder udlændinge, som er omfattet af denne lov, et økonomisk tilskud til udgifterne forbundet med at forsørge en mindreårig, som er omfattet af denne lov, når

1) forældrene til den mindreårige opholder sig i Ukraine,

- 2) forældrene ikke er i stand til at forsørge den mindreårige, og
- 3) den pågældende udlænding, der afholder udgifter forbundet med at forsørge den mindreårige, og den mindreårige er bopælsregistreret i Det Centrale Personregister (CPR) på samme adresse.

Stk. 2. Tilskuddet efter stk. 1 udgør et månedligt beløb på 1.548 kr. (2024-niveau) pr. mindreårig. Tilskuddet er skattefrit og forudbetales for en måned. Det beløb, der er nævnt i 1. pkt., reguleres fra og med 2025 en gang årligt den 1. januar svarende til reguleringen af normalbidraget, jf. § 14 i lov om børns forsørgelse.

Stk. 3. Tilskuddet indgår ikke i udmålingen af forsørgelsesydelse eller andre indkomstafhængige offentlige ydelser for udlændingen, dennes ægtefælle eller samlever eller andre husstandsmedlemmer.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen følger op på, om betingelserne for at give tilskud efter stk. 1 fortsat er opfyldt. Kommunalbestyrelsen foretager opfølgning efter 1. pkt. senest 3 måneder efter første udbetaling efter stk. 1. Herefter sker opfølgning hver 3. måned.

Stk. 5. Staten refunderer 100 pct. af kommunalbestyrelsens udgifter til økonomiske tilskud til forsørgelse af mindreårige børn efter stk. 2.

Stk. 6. Beskæftigelsesministeren fastsætter efter forhandling med udlændinge- og integrationsministeren nærmere regler om anvisning af refusion, regnskabsaflæggelse og revision efter stk. 5.

§ 30 c. Kommunalbestyrelsen udmåler hjælpen efter § 22, stk. 2, nr. 1, i lov om aktiv socialpolitik til en gift udlænding med opholdstilladelse efter denne lov, når

- 1) den herboende udlænding forsørger eget barn under 18 år i hjemmet,
- 2) den herboendes ægtefælle opholder sig i Ukraine, og

- 3) den herboendes ægtefælle hverken helt eller delvist er i stand til at forsørge den herboende udlænding og deres eventuelle fællesbørn.

Stk. 2. Den herboende udlænding omfattet af stk. 1 har ret til børnetilskud som enlig forsørger under samme betingelser som en enlig forsørger med opholdstilladelse efter denne lov, jf. § 2, stk. 1, nr. 1, § 3 og § 5, stk. 1, nr. 1, 3. pkt., i lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag. Udbetaling Danmark træffer afgørelse efter 1. pkt.

§ 30 d. Kommunalbestyrelsens afgørelser efter § 30 b, stk. 1, kan indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsens afgørelser efter § 30 c, stk. 1, kan indbringes for Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg efter § 59 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Stk. 3. Udbetaling Danmarks afgørelser efter § 30 c, stk. 2, kan indbringes for Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg efter § 64 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.«

§ 2

I lov om Udbetaling Danmark, jf. lovbekendtgørelse nr. 240 af 12. februar 2021, som ændret bl.a. ved § 11 i lov nr.

452 af 20. april 2022, § 20 i lov nr. 1267 af 13. september 2022, § 13 i lov nr. 455 af 2. maj 2023 og senest ved § 14 i lov nr. 1538 af 12. december 2023, foretages følgende ændring:

1. I § 1, stk. 1, indsættes som *nr. 21*:

»21) § 30 c, stk. 2, i lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.«

§ 3

Loven træder i kraft den 31. marts 2024.

§ 4

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Lovens § 1, nr. 1 og 2, kan ved kongelig anordning helt eller delvist sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets hovedpunkter
 - 2.1. Tilskud til forsørgelse af fordrevne mindreårige fra Ukraine uden forældre i Danmark
 - 2.1.1. Gældende ret
 - 2.1.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 2.2. Hjælp til fordrevne personer fra Ukraine, der er gift, men praktisk set enlige forsørgere
 - 2.2.1. Gældende ret
 - 2.2.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 2.3. Ændring af fristen for kommunernes overtagelse af ansvaret for fordrevne fra Ukraine
 - 2.3.1. Gældende ret
 - 2.3.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
5. Administrative konsekvenser for borgerne
6. Klimamæssige konsekvenser
7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser
8. Forholdet til EU-retten
9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Folketinget vedtog den 16. marts 2022 lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine (herefter særloven).

Formålet med lovforslaget var – i lighed med resten af EU – at tilvejebringe et særligt og midlertidigt opholdsgrundlag for personer, der er fordrevet fra Ukraine som følge af de russiske væbnede styrkers invasion. Loven skulle sikre, at der som følge af den helt ekstraordinære situation ville være mulighed for effektivt at yde en særlig indsats over for de

fordrevne, uanset om de pågældende i øvrigt opfyldte de almindelige betingelser for ophold efter udlændingelovens regler. Det skulle hermed i øvrigt sikres, at det danske asylsystem ikke kom under så stort et pres, at systemet ikke kunne følge med.

Som udgangspunkt var der efter særloven alene mulighed for at meddele opholdstilladelse med gyldighed frem til 17. marts 2024. Ligesom de øvrige EU-lande besluttede regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne) dog i september 2023 at forlænge opholdsgrundlaget for fordrevne fra Ukraine, hvorefter det er muligt at få forlænget sin

opholdstilladelse eller blive meddelt opholdstilladelse efter særloven frem til 17. marts 2025.

De danske myndigheder har gjort en ekstraordinær indsats i forhold til modtagelsen af det store antal fordrevne fra Ukraine, der er ankommet til Danmark. De helt særlige omstændigheder har imidlertid medført en række udfordringer for modtagelsen af fordrevne, som bl.a. Kommunernes Landsforening og flere kommuner har gjort opmærksom på.

Det handler dels om nogle økonomiske udfordringer for mindreårige fordrevne børn fra Ukraine, der har ophold i Danmark uden deres forældre.

Videre handler det om økonomiske udfordringer for fordrevne fra Ukraine, der modtager hjælp i kontanthjælpssystemet (selvforsørgelses- og hjemrejseydelse), som er gifte, men praktisk set kan anses for enlige, fordi deres ægtefælle f.eks. er forhindret i at udrejse fra Ukraine og derfor ikke kan forsørge den herboende ægtefælle og deres eventuelle børn.

Derudover er der nogle kommunale udfordringer som følge af, at en kommune skal overtage integrationsansvaret for fordrevne fra Ukraine senest fire hverdage efter, at de er meddelt opholdstilladelse og visiteret til en kommune.

Regeringen ønsker at afhjælpe disse konkrete udfordringer.

Formålet med lovforslaget er derfor at afhjælpe de økonomiske udfordringer, der kan være for disse konkrete grupper af fordrevne fra Ukraine, samt understøtte at kommunerne bedre kan planlægge modtagelsen af de fordrevne og finde midlertidig indkvartering til dem.

Med lovforslaget foreslås det således, at kommunerne kan yde tilskud til dækning af forsørgelsen af fordrevne mindreårige børn fra Ukraine, som er kommet til Danmark uden deres forældre, og som bor hos en ledsagende voksen, som reelt forsørger barnet, selvom vedkommende ikke har den retlige forsørgelsespligt over for barnet.

Det foreslås endvidere, at gifte forsørgere, der er fordrevet fra Ukraine, som praktisk set må anses som enlige, da ægtefællen opholder sig i Ukraine og ikke er i stand til at forsørge sin herboende ægtefælle og deres fælles børn, ved udmålingen af hjælp efter lov om aktiv socialpolitik sidestilles med enlige forsørgere.

Endelig foreslås det, at fristen for kommunernes overtagelse af ansvaret for de fordrevne fra Ukraine ændres til senest 15 hverdage efter Udlændingestyrelsens afgørelse om visitering til en kommune. I dag er fristen fire hverdage. Det foreslås samtidig, at udlændinge- og integrationsministeren vil kunne fastsætte regler om, at overtagelsen af ansvaret for en bestemt periode fortsat vil påhvile kommunerne senest efter fire hverdage, hvis det som følge af en større tilstrømning til landet er nødvendigt for at sikre indkvarteringsystemet.

De foreslåede bestemmelser vil alene gælde for personer

med opholdstilladelse efter særloven og alene så længe, at opholdsgrundlaget efter særloven er gyldigt.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Tilskud til forsørgelse af fordrevne mindreårige fra Ukraine uden forældre i Danmark

2.1.1. *Gældende ret*

Det fremgår af § 13 i lov om børns forsørgelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 773 af 7. august 2019, at forældrene hver for sig er forpligtet til at forsørge barnet.

Et antal fordrevne børn fra Ukraine er ankommet til Danmark ledsaget af et voksent familiemedlem eller af anden voksen. De er således ikke ledsaget af deres forældre, som efter dansk ret har forsørgelsespligten over for børnene her i landet.

Ansvaret for barnets forsørgelse påhviler forældrene, selvom de ikke bor i Danmark. Forældrene kan dog have svært ved at løfte deres forsørgelsespligt over for barnet på grund af den væbnede konflikt i Ukraine.

En person, der opholder sig lovligt i Danmark, og som ikke er i stand til at skaffe det nødvendige til sig selv og sin familie, kan, når visse betingelser er opfyldt, få økonomisk hjælp til forsørgelse efter lov om aktiv socialpolitik, jf. lovbekendtgørelse nr. 1031 af 22. juni 2023, som ændret senest ved § 14 i lov nr. 754 af 13. juni 2023.

Efter lov om aktiv socialpolitik ydes der højere hjælp til forsørgelse til en person, som efter de familieretlige regler har forsørgelsespligten over for et barn under 18 år. Da den ledsagende voksne ikke har forsørgelsespligten over for barnet, er der ikke hjemmel til at udbetale økonomisk hjælp til den pågældende til barnets forsørgelse, selv om den pågældende bor sammen med barnet og agerer forsørger over for barnet.

Der kan efter praksis ydes hjælp i kontanthjælpssystemet med satsen for en ung udeboende på selvforsørgelses- og hjemrejseydelse til mindreårige uledsagede asylansøgere mellem 15-17 år med opholdstilladelse i Danmark, når kommunen vurderer, at den pågældende er tilstrækkelig moden til selv at kunne forvalte pengene, og som derfor kan anses som selvstændigt rettighedssubjekt i kontanthjælpssystemet. Børn med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til fordrevne fra Ukraine (særloven) er ligeledes omfattet af denne praksis i det omfang, de er indrejst i Danmark uden ledsager og i øvrigt opfylder forudsætningerne herfor.

Kommunerne har efter de gældende regler således ingen mulighed for løbende at yde hjælp til forsørgelsen af et barn under 18 år, hvis det bor hos en voksen med opholdstilladelse efter særloven, som har påtaget sig ansvaret for barnet, men som ikke har den retlige pligt til at forsørge barnet.

Efter § 4, stk. 1, i integrationsloven har kommunalbestyrelsen bl.a. ansvaret for boligplacering af flygtninge, der er visiteret til den pågældende kommune, selvforsørgelses-

og hjemrejseprogrammer eller introduktionsprogrammer for flygtninge og familiesammenførte udlændinge, udbetaling af selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse til udlændinge omfattet af programmerne, udbetaling af hjælp i særlige tilfælde og samordning heraf med den øvrige integrationsindsats i kommunen.

2.1.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Kommunerne har ikke i dag hjemmel til at yde hjælp til den løbende forsørgelse af et barn med opholdstilladelse efter særloven, hvis pågældende bor hos et familiemedlem, som ikke har forsørgelsespligten over for barnet, eller en anden voksen med opholdstilladelse efter særloven, som f.eks. har ledsaget barnet til Danmark. Familiemedlemmet kan være en bedsteforælder, som barnet bor hos. En anden voksen kan være en nabo fra hjemlandet. Familiemedlemmer eller øvrige voksne, som har påtaget sig ansvaret for barnet, er ikke forpligtede til at forsørge barnet og vil typisk heller ikke have midler til barnets forsørgelse, såfremt barnets forældre ikke har mulighed for at bidrage til barnets forsørgelse.

Den væbnede konflikt i Ukraine har i særligt omfang medført tilfælde, hvor børn er blevet adskilt fra deres forældre, og forældrene opholder sig i Ukraine, f.eks. som følge af krigstjeneste.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder, at der på baggrund af de særlige omstændigheder for de pågældendes ophold i Danmark bør være mulighed for, at en voksen udlænding med opholdstilladelse efter særloven, som bor sammen med og agerer forsørger for et barn med opholdstilladelse efter særloven, kan modtage økonomisk tilskud til barnets forsørgelse.

Det foreslås derfor, at der indsættes en bestemmelse i særloven, der giver kommunalbestyrelsen mulighed for at træffe afgørelse om at yde et sådant økonomisk tilskud på 1.548 kr. (2024-niveau) om måneden til udlændinge med opholdstilladelse efter særloven, der bor sammen med et mindreårigt barn med opholdstilladelse efter særloven, når forældrene opholder sig i Ukraine. Tilskuddet ydes til udgifter forbundet med forsørgelse af den mindreårige. Det foreslås, at beløbet er skattefrit og forudbetales for en måned. Endvidere foreslås, at beløbet satsreguleres en gang årligt den 1. januar svarende til reguleringen af normalbidraget, jf. § 14 i lov om børns forsørgelse.

Det foreslås, at tilskuddet vil være betinget af, at modtageren bor på samme bopæl som den mindreårige, og at forældrene, dvs. barnets retlige forældre, der efter dansk ret er forsørgelsespligtige over for barnet, ikke er i stand til at forsørge den mindreårige. Det vil endvidere være en betingelse for at modtage det foreslåede tilskud, at barnet er under 18 år, at modtageren er over 18 år, og at både modtageren og det mindreårige barn har opholdstilladelse efter særloven.

Dokumentationen vil kunne basere sig på modtagerens afgi-

velse af oplysninger om forældrenes ophold i Ukraine og manglende mulighed for at forsørge den mindreårige.

For at sikre, at tilskuddet ikke får betydning for modtagerens eventuelle ret til anden hjælp, foreslås det endvidere, at tilskuddet ikke indgår i beregningen af forsørgelsesydelse eller andre indkomstafhængige offentlige ydelser for modtageren, dennes ægtefælle eller samlever eller andre husstandsmedlemmer.

Endelig foreslås det, at afgørelser om udbetaling af tilskuddet kan påklages til Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Der henvises herved til, at Ankestyrelsen allerede i dag er klageinstans i forhold til klager over kommunalbestyrelsernes afgørelser om hjælp i særlige tilfælde efter integrationslovens §§ 35-39, jf. integrationslovens § 53, stk. 2, 3. pkt.

2.2. Hjælp til fordrevne personer fra Ukraine, der er gift, men praktisk set enlige forsørgere

2.2.1. Gældende ret

Det fremgår af § 2 i lov om aktiv socialpolitik, at enhver mand og kvinde i forhold til det offentlige har ansvar for at forsørge sig selv, sin ægtefælle og sine børn under 18 år. Dette er en følge af ægtefællers privatretlige gensidige forsørgelsespligt efter § 4 i lov om ægtefællers økonomiske forhold. Ansvar for at forsørge en ægtefælle ophører først ved separation eller skilsmisse. Det betyder, at kommunen ikke kan yde hjælp til en person, som kan forsørge sig selv, eller som har mulighed for at blive forsørgt af andre. Det betyder desuden, at der ved beregning af hjælp til ægtefæller tages hensyn til begge ægtefællers økonomiske forhold.

Et ægtepar skal forsørge hinanden, uanset om ægtefællen opholder sig her i landet eller i udlandet, idet udlandsophold ikke i sig selv friholder en ægtefælle fra at skulle opfylde sin forsørgelsespligt. Et antal gifte personer, som har opholdstilladelse efter særloven, modtager dog ikke penge fra deres ægtefæller, fordi ægtefællen opholder sig i Ukraine og hverken helt eller delvist er i stand til at bidrage til forsørgelsen af sin ægtefælle. Hvis disse personer modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse og er forsørgere, modtager de satsen for gifte/samlevende forsørgere på 8.886 kr. (2023-niveau) før skat, jf. § 22, stk. 2, nr. 2, i lov om aktiv socialpolitik. Denne sats er lavere end satsen for enlige forsørgere, som udgør 12.699 kr. før skat (2023-niveau), jf. § 22, stk. 2, nr. 1, i lov om aktiv socialpolitik.

Endvidere er disse gifte omfattet af loftsstørrelserne for gifte/samlevende i kontanthjælpsloftet. Det skyldes, at ægtefæller efter lov om aktiv socialpolitik, som anført ovenfor, har pligt til at forsørge hinanden, uanset om ægtefællen opholder sig i Danmark eller i udlandet, og uagtet at deres ægtefælle f.eks. er forhindret i at udrejse af Ukraine på grund af krigstjeneste.

Personerne kan som gifte heller ikke modtage børnetilskud,

som er forbeholdt enlige forsørgere, men vil ofte have et udgiftsniveau svarende til udgiftsniveauet for enlige forsørgere.

Retten til børnetilskud er efter § 5 i lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag, jf. lovbekendtgørelse nr. 63 af 21. januar 2019, som ændret ved § 3 i lov nr. 546 af 3. maj 2022 og § 11 i lov nr. 753 af 13. juni 2023 (herefter børnetilskudsloven), bl.a. betinget af, at barnet eller en af forældrene, der har forældremyndigheden over barnet, har dansk indfødsret eller med hensyn til ordinært og ekstra børnetilskud efter lovens §§ 2 og 3 har haft fast bopæl her i landet i det seneste år og med hensyn til særligt børnetilskud efter lovens § 4 har haft fast bopæl her i landet i de seneste 3 år. Betingelsen om dansk indfødsret gælder dog ikke for udlændinge, som har fået opholdstilladelse i Danmark efter bl.a. lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, jf. lov nr. 546 af 3. maj 2022 om ændring af særloven.

Det er efter § 5 i børnetilskudsloven yderligere bl.a. en betingelse, at barnet faktisk opholder sig her i landet, og at den, der skal have børnetilskuddet udbetalt, har fast bopæl her i landet.

Efter § 5 a i børnetilskudsloven er det også en betingelse for ret til ydelser efter loven, at mindst en af de personer, der har forsørgelsespligt over for barnet, har haft bopæl eller beskæftigelse i mindst 6 år her i riget inden for de seneste 10 år forud for den periode, udbetalingen vedrører. Hvis bopæls- eller beskæftigelseskravet ikke er opfyldt, udbetales en forholdsmæssig andel af ydelsen, hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt.

Optjeningsprincippet bopæls- og beskæftigelseskrav indebærer, at der tidligst kan udbetales ydelser efter loven efter 6 måneders bopæl eller beskæftigelse her i riget inden for de seneste 10 år. Efter 6 måneders bopæl eller beskæftigelse her i riget inden for de seneste 10 år kan der udbetales 8,3 pct. af ydelsen stigende til 100 pct. efter 72 måneder (6 år).

Optjeningsprincippet efter lovens § 5 a gælder for alle ydelser efter loven, dvs. også børnetilskud. Optjeningsprincippet gælder dog ikke for borgere fra EU, EØS eller Schweiz, i det omfang disse efter EU-retten er berettiget til ydelsen.

2.2.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Med vedtagelsen af lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine (særloven), ønskede man at tilvejebringe et særligt og midlertidigt opholdsgrundlag for personer, der er fordrevet fra Ukraine som følge af de russiske væbnede styrkers invasion, og således sikre, at der som følge af den helt ekstraordinære situation ville være mulighed for effektivt at yde en særlig indsats over for de fordrevne, uanset om de pågældende i øvrigt opfyldte de almindelige betingelser for ophold efter udlændingelovens regler. De særlige omstændigheder har imidlertid medført økonomiske udfordringer for fordrevne fra Ukraine, der

modtager hjælp i kontanthjælpssystemet (selvforsørgelses- og hjemrejseydelse), som er gifte, men praktisk set kan anses for enlige, fordi deres ægtefælle er i Ukraine og ikke kan forsørge den herboende ægtefælle og deres eventuelle børn.

Den væbnede konflikt i Ukraine har medført tilfælde, hvor ægtepar er blevet adskilt, og hvor den ene ægtefælle og parrets børn er meddelt opholdstilladelse efter særloven, mens den anden ægtefælle har været nødsaget til at blive i Ukraine uden mulighed for at forsørge sin familie. Det kan f.eks. være i tilfælde, hvor den tilbageblevne ægtefælle er i krigstjeneste, og hvor de konkrete omstændigheder medfører, at den tilbageblevne ægtefælle ikke er i stand til at bidrage til forsørgelsen.

Kommunerne har i dag ikke hjemmel til at beregne hjælpen til gifte forsørgere med ophold efter særloven som hjælp til enlige, selv om de pågældende praktisk set er enlige i Danmark.

Med henblik på at sikre de bedst mulige rammer for modtagelsen af fordrevne fra Ukraine, og at de pågældende kan fortsætte deres liv her i landet, foreslås det, at gifte udlændinge, der har opholdstilladelse efter særloven, og som er berettigede til hjælp efter kapitel 4 i lov om aktiv socialpolitik som forsørgere, vil få udmålt hjælp som til enlige forsørgere, såfremt de pågældendes ægtefæller opholder sig i Ukraine og hverken helt eller delvist er i stand til at forsørge de herboende ægtefæller og deres eventuelle fællesbørn. Det vil efter den foreslåede ordning være en betingelse for at få udmålt hjælpen som til enlige forsørgere, at de pågældende i tilstrækkeligt omfang vil kunne dokumentere, at de opfylder betingelserne i den foreslåede § 30 c, stk. 1, jf. lovforslagets § 1, nr. 3. Dokumentationen vil kunne basere sig på ansøgerens afgivelse af oplysninger om ægtefællens ophold og manglende mulighed for at bidrage helt eller delvist til forsørgelsen.

På grund af den særlige situation i Ukraine vil det kunne være vanskeligt at dokumentere ægtefællens ophold i Ukraine. Ved vurderingen af, om ægtefællen opholder sig i Ukraine i lovforslagets forstand, vil flere elementer kunne indgå, herunder hvorvidt ægtefællen har bopæl i Ukraine, har arbejde i Ukraine, ikke har bopæl i Danmark eller et andet land og ikke for nylig har haft bopæl her i landet eller et andet land. Det kan eksempelvis være i tilfælde, hvor ægtefællen i Ukraine aftjener værnepligt eller virker som sygeplejerske eller anden pleje i krigstjeneste. Det kan ligeledes være tilfælde, hvor ægtefællen er ansat i en forsyningsvirksomhed, der bidrager til infrastrukturen eller i en fødevarer virksomhed, hvor man på grund af de særlige omstændigheder i landet opholder sig i Ukraine, mens ægtefællen og parrets børn er i Danmark. Derudover vil det kunne være tilfælde, hvor ægtefællen er blevet i hjemlandet for at passe på familiemedlemmer m.v. Eksemplerne er ikke udtømmende.

Det foreslås endvidere, at de pågældende personer vil få ret til børnetilskud som enlige forsørgere under samme be-

tingelser som reelt enlige forsørgere, der er fordrevne fra Ukraine. Det bemærkes i den forbindelse, at udbetalingen af børnetilskud til enlige forsørgere er omfattet af et optjeningsprincip.

De gifte fordrevne, som praktisk set er alene om forsørgelsen i Danmark, og som modtager hjælp i kontanthjælpssystemet, vil således blive sidestillet med reelt enlige forsørgere, og dermed vil disse gifte personer samlet set modtage mere økonomisk støtte end i dag.

Det vil være en betingelse for retten til børnetilskud som enlig forsørger, at den herboende ægtefælle får hjælp efter forslaget til § 30 c, stk. 1, jf. lovforslagets § 1, nr. 3.

Endelig foreslås, at kommunernes afgørelser om udbetaling af hjælp til fordrevne gifte ukrainske forsørgere, der praktisk set er enlige, kan påklages til Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg efter § 59 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, og at Udbetaling Danmarks afgørelser om børnetilskud kan påklages til Ankestyrelsen efter § 64 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

2.3. Ændring af fristen for kommunernes overtagelse af ansvaret for fordrevne fra Ukraine

2.3.1. Gældende ret

Efter § 4, stk. 1, i integrationsloven har kommunalbestyrelsen ansvaret for boligplacering af flygtninge, der er visiteret til den pågældende kommune, selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammer eller introduktionsprogrammer for flygtninge og familiesammenførte udlændinge, introduktionsforløb for indvandrere, udbetaling af selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse til udlændinge omfattet af programmerne, udbetaling af hjælp i særlige tilfælde og samordning heraf med den øvrige integrationsindsats i kommunen. Kommunernes forpligtelser efter integrationslovens § 4 omfatter ligeledes personer, der meddeles opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine (særloven) og visiteres til en kommune, jf. integrationslovens § 2, stk. 2, nr. 6.

Det følger af integrationslovens § 10, stk. 1, at Udlændingestyrelsen i forbindelse med meddelelse af opholdstilladelse til en flygtning træffer afgørelse om, i hvilken kommune den pågældende skal tage bopæl (visitering).

Efter § 30, stk. 2, i særloven, påhviler ansvaret efter integrationslovens § 4, stk. 1, for personer, der meddeles opholdstilladelse efter denne lov, kommunalbestyrelsen senest 4 hverdage efter tidspunktet for Udlændingestyrelsens afgørelse om visitering, jf. integrationslovens § 10, stk. 1. Falder tidspunktet for ansvars overgang i en weekend eller på en helligdag, overgår ansvaret for den pågældende til kommunalbestyrelsen den førstkommande hverdag herefter.

Bestemmelsen bygger på "Aftale om modtagelse af fordrevne ukrainere" af 11. marts 2022 mellem den daværende re-

gering (Socialdemokratiet) og Kommunernes Landsforening (KL). Det fremgår bl.a. af aftalen, at "Regeringen og KL er enige om, at kommunerne i videst muligt omfang vil tilstræbe at overtage ansvaret for personer, der får ophold efter særloven, hurtigst muligt og senest fire hverdage efter, at de har fået en opholdstilladelse og visiteres til kommunerne."

2.3.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Med lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine (særloven), er der tilvejebragt et særligt og midlertidigt opholdsgrundlag til personer, der grundet den væbnede konflikt med Rusland er fordrevet fra Ukraine, så de pågældende under deres ophold i Danmark sikres de bedst mulige forudsætninger for hurtigt og effektivt at kunne fortsætte deres liv og være en del af det danske samfund.

Der blev i særloven fastsat særlige regler for, hvornår kommunalbestyrelsen skulle overtage ansvaret for de personer, der meddeles opholdstilladelse efter særloven. Dette for at sikre, at både børn og voksne, der bliver meddelt opholdstilladelse efter særloven, ikke opholder sig i indkvarteringsssystemet unødigt længe efter, at de er meddelt en opholdstilladelse. Reglerne bygger på regeringens og KL's ovennævnte aftale om modtagelse af fordrevne ukrainere af 11. marts 2022.

KL har imidlertid anført, at fristen på de fire hverdage giver væsentlige udfordringer i kommunerne, da det ikke giver tid nok til planlægning af modtagelse og boligplacering. Det bemærkes i den forbindelse, at der ikke aktuelt opleves samme store tilstrømning som i foråret 2022.

På den baggrund foreslås det at ændre bestemmelsen således, at kommunerne skal overtage ansvaret for de fordrevne fra Ukraine efter senest 15 hverdage. Dog således, at hvis det som følge af en større tilstrømning til landet er nødvendigt for at sikre, at indkvarteringsystemet ikke bliver unødigt belastet, bemyndiges udlændinge- og integrationsministeren til at fastsætte regler om, at kommunerne for en bestemt periode igen overtager ansvaret senest efter fire hverdage, jf. nedenfor.

Udlændinge- og Integrationsministeriet vurderer i den forbindelse, at fristen for kommunernes overtagelse af integrationsansvaret ikke bør være kortere end 15 hverdage, såfremt ændringen skal imødekomme udfordringerne i kommunerne. På den anden side bør fristen for overtagelse heller ikke være længere end de 15 hverdage, bl.a. henset til, at der med særloven er tilsigtet en særlig hurtig sagsbehandlingsproces, og at det er regeringens sigte, at de fordrevne hurtigst muligt skal kunne fortsætte deres liv og blive en del af det danske samfund. Det bemærkes i den forbindelse, at det af samme grund ikke vurderes hensigtsmæssigt med en længere overtagelsesfrist.

Den foreslåede ændring vil indebære, at ansvaret for den pågældende person, der er fordrevet fra Ukraine, overgår til den pågældende kommune senest 15 hverdage efter, at Ud-

lændingestyrelsen har truffet afgørelse om opholdstilladelse og visitering. Det betyder, at hvis Udlændingestyrelsen – i almindelige uger uden helligdage – træffer afgørelse om visitering på en mandag, så vil den pågældende person overgå til den kommune, som den pågældende er visiteret til, senest om mandagen tre uger senere.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at visiteringskommunerne med den foreslåede ændring vil have bedre mulighed for at tilrettelægge modtagelsen af de fordrevne.

På nuværende tidspunkt har flere millioner mennesker forladt Ukraine. Uanset at der på nuværende tidspunkt ikke er en situation, hvor der er et særligt behov for en overtagelsesperiode på fire hverdage, og at situationen muligvis ikke kommer til at opstå, er den aktuelle situation uforudsigelig. En stigning i tilstrømningen i enten kortere eller længere perioder kan indebære en stor belastning for indkvarterings-systemet. Det er på den baggrund Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at reglerne om tidspunktet for kommunernes overtagelse af ansvaret for de fordrevne ved behov skal kunne justeres således, at kommunerne vil kunne forpligtes til igen at overtage ansvaret senest efter fire hverdage.

Det foreslås derfor samtidig, at udlændinge- og integrationsministeren bemyndiges til at kunne fastsætte regler om, at integrationsansvaret efter integrationslovens § 4, stk. 1, for personer, der meddeles opholdstilladelse efter særloven, på ny påhviler kommunen senest fire hverdage efter tidspunktet for Udlændingestyrelsens visitering efter integrationslovens § 10, stk. 1. Det vil være en betingelse, at udlændinge- og integrationsministeren vurderer, at der som følge af en større tilstrømning til landet af fordrevne fra Ukraine og andre udlændinge er behov for, at kommunerne overtager ansvaret senest fire hverdage efter tidspunktet for Udlændingestyrelsens afgørelse om visitering for at sikre, at indkvarterings-systemet ikke bliver unødigt belastet.

Den foreslåede ændring vil indebære, at udlændinge- og integrationsministeren ved bekendtgørelse vil kunne fastsætte regler om, at kommunerne skal overtage integrationsansvaret for fordrevne fra Ukraine senest fire hverdage efter, at

de er meddelt opholdstilladelse og visiteret til en kommune. Det forudsættes i den forbindelse, at reglerne administrativt vil blive afgrænset tidsmæssigt i forhold til, hvor længe overtagelsestidspunktet skal være fire hverdage. Ligeledes forudsættes det, at overtagelsestidspunktet på fire hverdage kun vil finde anvendelse, så længe det er nødvendigt. Det forudsættes i den forbindelse, at reglerne udformes på sådan måde, at de alene vil finde anvendelse i de situationer, hvor tilstrømningen af fordrevne udlændinge fra Ukraine og andre udlændinge medfører eller risikerer at medføre en sådan belastning for indkvarterings-systemet, at der er behov for, at kommunerne overtager ansvaret for modtagelsen af de fordrevne efter fire hverdage og ikke efter 15 hverdage.

Endvidere forudsættes det, at der vil være en løbende dialog med KL og kommunerne om behovet for overtagelsestidspunktet på fire hverdage.

Det bemærkes, at reglerne om, at tidspunktet for ansvars overgang ikke kan falde i en weekend eller på en helligdag, fortsat vil være gældende.

Endvidere bemærkes, at når kommunalbestyrelsen har overtaget ansvaret for den enkelte, der er meddelt opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til fordrevne fra Ukraine, vil det fortsat være integrationslovens regler om, hvilke opgaver kommunalbestyrelsen har over for flygtninge, der finder anvendelse for de pågældende personer, idet de pågældende er omfattet af integrationslovens regler som flygtninge, jf. integrationslovens § 2, stk. 2, nr. 6.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget skønnes samlet set at medføre offentlige merudgifter på 48,5 mio. kr. i 2024 og 16,6 mio. kr. i 2025 før skat og tilbageløb. Udgifterne kan henføres til udmålingen af den højere sats for selvforsørgelses- og hjemrejseydelse og overgangsydelse (SHO-ydelser) samt tilskud til forsørgelse af fordrevne mindreårige uden forældre i Danmark og udbetaling af børnetilskud. Hertil kommer merudgifter i forbindelse med forlængelsen af perioden i indkvarterings-systemet under Udlændingestyrelsen.

Tabel 1. Samlede økonomiske konsekvenser

Mio. kr. (2024-pl)	2024	2025
Selvforsørgelses- og hjemrejseydelse og overgangsydelse	17,7	5,2
- Heraf finansieret af udviklingsbistand	4,1	1,2
Børnetilskud	1,0	0,5
- Heraf finansieret af udviklingsbistand	0,0	0,0

Tilskud til forsørgelse af fordrevne mindreårige fra Ukraine uden forældre i Danmark	5,6	1,9
- Heraf finansieret af udviklingsbistand	0,0	0,0
Forlængelse af perioden i indkvarteringssystemet	19,7	8,7
- Heraf finansieret af udviklingsbistand	18,5	8,2
Administration	4,5	0,3
I alt før skat og tilbageløb	48,5	16,6
I alt efter skat og tilbageløb	37,8	13,3

Merudgifter på Udlændinge- og Integrationsministeriets område

Lovforslaget skønnes at medføre merudgifter til selvforsørgelses- og hjemrejseydelse og overgangsydelse (SHO-ydelse) på 17,7 mio. kr. i 2024 og 5,2 mio. kr. i 2025 før skat og tilbageløb. Udgifterne afholdes på finanslovens § 14.71.11. Forsørgelsesydelse i forbindelse med program.

Lovforslaget skønnes endvidere at medføre merudgifter til indkvartering og underhold m.v. i indkvarteringssystemet i forbindelse med, at kommunerne overtager ansva-

ret for modtagelsen af de fordrevne efter 15 hverdage i stedet for fire hverdage på 19,7 mio. kr. i 2024 og 8,7 mio. kr. i 2025. Udgifterne afholdes på finanslovens § 14.32.02. Indkvartering og underhold af asylansøgere m.fl. og § 14.32.10. Kontante ydelser m.v. til asylansøgere m.fl.

Lovforslaget skønnes derudover at medføre merudgifter i forbindelse med tilskud til forsørgelse af fordrevne mindreårige fra Ukraine uden forældre i Danmark på 5,6 mio. kr. i 2024 og 1,9 mio. kr. i 2025. Udgifterne afholdes på finanslovens § 14.71.06. Hjælp i særlige tilfælde.

Tabel 2. Økonomiske konsekvenser på Udlændinge- og Integrationsministeriets område

Udlændinge og integrationsministeriet. Mio. kr. (2024-pl)	2024	2025
§ 14.71.11. Forsørgelsesydelse ifm. program.	17,7	5,2
§ 14.32.10. Kontante ydelser mv. til asylansøgere m.fl.	6,0	2,7
§ 14.32.02. Indkvartering og underhold af asylansøgere m.fl.	13,7	6,0
§ 14.71.06. Hjælp i særlige tilfælde.	5,6	1,9
I alt før skat og tilbageløb	43,0	15,8

Merudgifter på Beskæftigelsesministeriets område

Endeligt skønnes lovforslaget at medføre merudgifter til

børnetilskud på 1,0 mio. kr. i 2024 og 0,5 mio. kr. i 2025. Udgifterne afholdes på finanslovens § 17.61.01.

Tabel 3. Økonomiske konsekvenser på Beskæftigelsesministeriets område

Beskæftigelsesministeriet. Mio. kr. (2024-pl)	2024	2025
§ 17.61.01.	1,0	0,5
I alt før skat og tilbageløb	1,0	0,5

Det bemærkes desuden, at der er marginale udgifter på Social-, Bolig-, og Ældreministeriets område til sagsbehandling i Ankestyrelsen. Udgifterne vurderes at være under bagatelgrænsen.

Lovforslaget vurderes endvidere at have begrænsede implementeringskonsekvenser for det offentlige, jf. nedenstående sammenfattende skema.

De ovenstående udgifter finansieres af de på finansloven opførte reserver på § 35.11.74. Reserve til håndtering af udgifter til fordrevne ukrainere i Danmark. Udgifter, der kan opgøres som udviklingsbistand, jf. gældende OECD DAC direktiv, finansieres af udviklingsbistanden.

Lovforslaget vurderes samlet set at følge principperne for digitaliseringsklar lovgivning.

Lovforslaget vurderes ikke at have konsekvenser af betydning for kommunernes og Udbetaling Danmarks it-systemer, da der med loven alene gives hjemmel til at foretage administrative omplaceringer og indplaceringer inden for eksisterende it-løsninger.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

6. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen klimamæssige konsekvenser.

7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljø- og naturmæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 14. december 2023 til den 3. januar 2024 været sendt i høring hos nedenstående myndigheder og organisationer m.v. Den korte høringsperiode skal ses i lyset af de helt særlige omstændigheder og udfordringerne for modtagelsen af fordrevne fra Ukraine, som er baggrunden for fremsættelsen af lovforslaget.

Advokatrådet, Amnesty International, Asylret, Ankestyrelsen, ATP, Bedsteforældre for Asyl, Beskæftigelsesrådets Ydelsesudvalg, Børnerådet, Børns Vilkår, Danes Worldwide, Danske Advokater, Danske Handicaporganisationer, Dansk Flygtningehjælp, DFUNK – Dansk Flygtningehjælps Ungdom, Danske Regioner, Dansk Retspolitisk Forening, Dansk Socialrådgiverforening, Datatilsynet, Det Centrale Handicapråd, De Danske Sprogcentre, Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination, Domstolsstyrelsen, Etnisk Ung, Foreningen af kommunale social-, sundheds- og arbejdsmarkedschefer i Danmark, Færøernes landsstyre, Institut for Menneskerettigheder, KL – Kommunernes Landsforening, Kommunernes Revision/BDO, Mødrehjælpen, Naalakkersuisut (Grønlands landsstyre), Red Barnet, Rigsrevisionen, Røde Kors, Rådet for Etniske Minoriteter, Rådet for Socialt Udsatte, Socialchefforeningen, UNHCR og Udbetaling Danmark.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Lovforslaget skønnes at medføre udgifter til staten for så vidt angår lov-

		<p>forslagets elementer om udbetaling af tilskud til forsørgelse af mindreårige, der forsørges af andre end forældrene, og sidestilling af gifte, men praktisk set enlige forsørgere med reelt enlige i forhold til hjælp til forsørgelse og ret til børnetilskud samt længere ophold i indkvarteringssystemet.</p> <p>Der er afsat 48,5 mio. kr. hertil i 2024 og 16,6 mio. kr. i 2025.</p> <p>Der er afsat 4,5 mio. kr. i 2024 og 0,3 mio. kr. i 2025 til kommunernes udgifter ifm. administrationen heraf.</p>
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Lovforslaget forventes samlet set at have begrænsede implementeringskonsekvenser for det offentlige.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering (der i relevant omfang også gælder ved implementering af ikke-erhvervsrettet EU-regulering) (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Efter § 4, stk. 1, i integrationsloven har kommunalbestyrelsen bl.a. ansvaret for boligplacering af flygtninge, der er visiteret til den pågældende kommune.

Det fremgår af § 30, stk. 2, 1. pkt., i lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, at ansvaret efter integrationslovens § 4, stk. 1, for personer, der meddeles opholdstilladelse efter denne lov, påhviler

kommunalbestyrelsen senest 4 hverdage efter tidspunktet for Udlændingestyrelsens afgørelse om visitering, jf. integrationslovens § 10, stk. 1.

Det foreslås at ændre § 30, stk. 2, 1. pkt., således at »4 hverdage« ændres til: »15 hverdage«, og at der efter »§ 10, stk. 1« indsættes: », jf. dog stk. 7«.

De foreslåede ændringer vil indebære, at ansvaret for den pågældende person, der er fordrevet fra Ukraine, som udgangspunkt overgår til den pågældende kommune senest 15 hverdage efter, at Udlændingestyrelsen har truffet afgørelse om opholdstilladelse og visitering. Overtagelsen af ansvaret vil dog fortsat kunne påhvile visiteringskommunerne senest

efter fire hverdage, hvis det som følge af en større tilstrømning til landet er vigtigt for at sikre indkvarteringssystemet, jf. bemærkningerne nedenfor til nr. 2.

Ændringen til de 15 hverdage vil betyde f.eks., at hvis Udlændingestyrelsen træffer afgørelse onsdag i en almindelig uge uden helligdage, så vil ansvaret for den pågældende person overgå til den kommune, som den pågældende er visiteret til, senest om onsdagen tre uger senere.

Visiteringskommunen har endvidere mulighed for at modtage de pågældende tidligere end 15 hverdage efter Udlændingestyrelsens afgørelse om visitering, såfremt den enkelte person og kommunen er enige herom.

Til nr. 2

Det fremgår af § 30, stk. 2, 1. pkt., i lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine (særloven), at ansvaret efter integrationslovens § 4, stk. 1, for personer, der meddeles opholdstilladelse efter denne lov, påhviler kommunalbestyrelsen senest 4 hverdage efter tidspunktet for Udlændingestyrelsens afgørelse om visitering, jf. integrationslovens § 10, stk. 1.

Med de foreslåede ændringer til § 30, stk. 2, 1. pkt., foreslås det, at 4 hverdage ændres til 15 hverdage. Der henvises herved til bemærkningerne ovenfor til § 1, nr. 1.

Det foreslås i § 30, stk. 7, at udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte regler om, at ansvaret efter integrationslovens § 4, stk. 1, for personer, der meddeles opholdstilladelse efter denne lov, påhviler kommunalbestyrelsen senest 4 hverdage efter tidspunktet for Udlændingestyrelsens visitering, jf. integrationslovens § 10, stk. 1, når dette som følge af en større tilstrømning til landet er nødvendigt for at sikre, at indkvarteringssystemet ikke bliver unødigt belastet.

Den foreslåede ændring vil indebære, at udlændinge- og integrationsministeren ved bekendtgørelse vil kunne fastsætte regler om, at perioden for overgivelse af ansvaret er fire hverdage efter tidspunktet for Udlændingestyrelsens afgørelse om visitering efter reglerne i integrationslovens § 10, stk. 1, i stedet for 15 hverdage. Det forudsættes i den forbindelse, at reglerne administrativt vil blive afgrænset tidsmæssigt i forhold til, hvor længe overtagelsestidspunktet skal være fire hverdage.

Ligeledes forudsættes det, at udlændinge- og integrationsministeren ophæver reglerne herom, når der ikke længere er en situation, hvor det som følge af en større tilstrømning til landet er nødvendigt med disse for at sikre, at indkvarteringssystemet ikke bliver unødigt belastet. Det forudsættes således, at reglerne alene vil finde anvendelse i det omfang, hvor tilstrømningen af fordrevne fra Ukraine og andre udlændinge medfører eller risikerer at medføre en unødigt belastning af indkvarteringssystemet.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i lovforslagets bemærkninger.

Til nr. 3

Efter gældende ret er der ikke hjemmel for kommunerne til at yde tilskud til forsørgelse af et barn til personer, som ikke har forsørgelsespligten over for barnet.

Der er heller ikke hjemmel til at fravige reglerne om udmåling af hjælp i kontanthjælpssystemet efter lov om aktiv socialpolitik til personer, der har forsørgelsespligt over for et eller flere børn, og som er gift, men hvor ægtefællen ikke er i stand til at bidrage til forsørgelsen af sin ægtefælle og eventuelle børn.

Det foreslås at indsætte et nyt *kapitel 8 a*, som giver hjemmel til at yde hjælp under disse særlige situationer.

I det nye kapitel fastsættes der regler om kommunens mulighed for at yde økonomisk hjælp til fordrevne voksne fra Ukraine, der har påtaget sig forsørgelsen af ukrainske mindreårige børn, som er kommet til landet uden deres forældre, og hvor forældrene opholder sig i Ukraine, samt beregne ydelser til gifte forsørgere, der praktisk set er enlige, samt adgang til børnetilskud efter børnetilskudsloven for disse praktisk set enlige forsørgere. Det nye kapitel foreslås at omfatte de foreslåede §§ 30 b-30 d.

Det bemærkes, at efter den gældende § 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område har myndigheden ansvaret for, at sager, der behandles efter loven, er oplyst i tilstrækkeligt omfang til, at myndigheden kan træffe afgørelse.

Bestemmelsen bygger på officialprincippet, som er en forvaltningsretlig grundsætning. Efter officialprincippet er det som udgangspunkt myndighedens ansvar at sørge for, at der bliver indhentet tilstrækkelige oplysninger til, at myndigheden kan afgøre, hvilken hjælp borgeren er berettiget til. Er der tvivl om holdbarheden af et væsentligt faktum, hører det med til sagsoplysningen, at myndigheden skal forsøge at få denne tvivl afklaret, således at det ved en sædvanlig bevismæssig vurdering kan afgøres, om den pågældende oplysning kan lægges til grund ved afgørelsen. Dette gælder også oplysninger indhentet fra en anden myndighed, herunder fra udlandet.

Officialprincippet i § 10 gælder for oplysningen af alle typer af sager på det sociale område, det vil sige alle de sager, der er omfattet af retssikkerhedsloven. Ved Udbetaling Danmarks behandling af sager vedrørende en række sociale ydelser m.v. finder § 10 i retssikkerhedsloven tilsvarende anvendelse, jf. § 5 i Udbetaling Danmark-loven.

(Til § 30 b)

Det fremgår af § 13 i lov om børns forsørgelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 773 af 7. august 2019, at forældrene hver for sig er forpligtet til at forsørge barnet. Det er således som udgangspunkt et barns forældre, der er forpligtet til at forsørge det.

Det fremgår af § 84 i lov om aktiv socialpolitik, at der kan ydes hjælp til en anden uden forsørgelsespligten over for et barn, idet kommunen kan yde hjælp til udgifterne ved at forsørge et barn, når forældremyndigheden ved forældremyndighedsindehaverens død er tillagt en anden eller andre, der ikke har forsørgelsespligt over for barnet. Det er en betingelse for hjælpen, at barnets indtægter, herunder det særlige børnetilskud efter børnetilskudsloven, ikke er tilstrækkelige til at dække udgifterne ved at forsørge barnet.

Kommunen kan også efter praksis yde økonomisk hjælp til forsørgelse efter lov om aktiv socialpolitik i en situation, hvor barnet er fyldt 15 år og er i stand til selv at forvalte hjælpen. Hjælpen ydes således med satsen for en ung udeboende på selvforsørgelses- og hjemrejseydelse til mindreårige uledsagede asylansøgere mellem 15-17 år med opholdstilladelse. Det er en forudsætning, at barnet er tilstrækkeligt modent til selv at kunne forvalte pengene, og som derfor kan anses som selvstændigt rettighedssubjekt i kontanthjælpsystemet. Børn med ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til fordrevne fra Ukraine (særloven), som er indrejst i Danmark uden ledsager, er ligeledes omfattet af denne praksis i det omfang, at forudsætningerne er opfyldt. Denne gruppe af fordrevne fra Ukraine vil således ikke være omfattet af den foreslåede ordning i § 30 b.

Der er således i dag ikke hjemmel til økonomisk hjælp til forsørgelse af andres børn, som personen har taget til sig efter aftale med barnets forældre eller som følge af de helt særlige omstændigheder for de fordrevne fra Ukraine.

I medfør af § 4, stk. 1, i integrationsloven har kommunalbestyrelsen ansvaret for boligplacering af flygtninge, der er visiteret til den pågældende kommune, selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammer eller introduktionsprogrammer for flygtninge og familiesammenførte udlændinge, introduktionsforløb for indvandrere, udbetaling af selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse til udlændinge omfattet af programmerne, udbetaling af hjælp i særlige tilfælde og samordning heraf med den øvrige integrationsindsats i kommunen.

Det foreslås med forslaget til § 30 b, stk. 1, at kommunen, der har ansvaret for de pågældende udlændinge efter integrationslovens § 4, stk. 1, yder udlændinge, som er omfattet af særloven, et økonomisk tilskud til udgifterne forbundet med at forsørge en mindreårig, som ligeledes er omfattet af særloven.

Det foreslås, at tre betingelser derudover skal være opfyldt: I) forældrene til den mindreårige opholder sig i Ukraine, II) forældrene er ikke i stand til at forsørge den mindreårige, og III) den pågældende udlænding, der afholder udgifter forbundet med at forsørge den mindreårige, og den mindreårige er bopælsregistreret i Det Centrale Personregister (CPR) på samme adresse, jf. forslaget til § 30 b, stk. 1, nr. 1-3. Ved forældre forstås barnets retlige forældre. Det bemærkes i forlængelse heraf, at forsørgelsespligten over for et barn følger af det retlige forældreskab og ikke af forældremyndig-

hed, hvorfor man som forældremyndighedsindehaver ikke har forsørgelsespligt over for barnet.

Efter den foreslåede bestemmelse vil både den voksne og den mindreårige således skulle have opholdstilladelse efter særloven for, at det økonomiske tilskud kan ydes.

Det foreslåede vil indebære, at en person, der er fyldt 18 år, vil kunne få udbetalt et økonomisk tilskud, når de tre kumulerede betingelser er opfyldt. Der kan f.eks. være tale om en moster, der har påtaget sig at rejse ud af Ukraine med sine egne og sin søsters børn. Hun har således taget de mindreårige børn til sig, da børnenes forældre måtte blive i Ukraine som følge af den væbnede konflikt.

Det vil være den kommune, som er ansvarlig for den pågældende efter integrationslovens § 4, som vil være ansvarlig for at vurdere, om den pågældende opfylder betingelserne for at få udbetalt det økonomiske tilskud, og som, hvis betingelserne herfor er opfyldt, herefter er ansvarlig for udbetaling af tilskuddet.

Dokumentationen for forældrenes ophold i Ukraine og deres manglende mulighed for at kunne forsørge den mindreårige vil kunne basere sig på den pågældendes (den voksne, som har taget barnet til sig) afgivelse af oplysninger herom.

Kommunen skal vejlede om muligheden for at få det økonomiske tilskud.

Det følger således af god forvaltningsskik, at en myndighed, efter omstændighederne, også er forpligtet til at vejlede på eget initiativ. Det betyder, at kommunen har pligt til at vejlede, selvom borgeren, hverken direkte eller indirekte, har bedt om vejledning. Det betyder også, at vejledningen ikke nødvendigvis skal ske i forbindelse med en ansøgning om hjælp, men f.eks. kan ske i forbindelse med bevilling af en anden ydelse eller i forbindelse med opfølgning. Vejledningen forudsætter, at kommunen i forvejen er i kontakt med borgeren.

For de fordrevne fra Ukraine vil det således være relevant at blive vejledt om tilskuddet, hvis det af omstændighederne fremgår, at en person, der fyldt 18 år, har andre børn boende hos sig end egne børn.

Det foreslås med § 30 b, stk. 2, at tilskuddet efter stk. 1, udgør et månedligt beløb på 1.548 kr. (2024-niveau) pr. mindreårig. Tilskuddet er skattefrit og forudbetales for en måned. Det beløb, der er nævnt i 1. pkt. reguleres fra og med 2025 en gang årligt den 1. januar svarende til reguleringen af normalbidraget, jf. § 14 i lov om børns forsørgelse.

Det foreslåede vil indebære, at tilskuddet vil kunne udbetales første gang for april 2024.

Den foreslåede sats vil svare til det normalbidrag, som en bidragspligtig forælder kan pålægges at betale til en bidragsberettiget forælder, når de ikke bor sammen. Normalbidraget fastsættes efter § 14, stk. 1, 1. pkt., i lov om børns forsørgel-

se. Heraf fremgår det, at bidraget fastsættes under hensyn til barnets bedste og udgør normalbidraget, jf. § 14 i børnetilskudsloven. Det fremgår videre af § 14 i børnetilskudsloven, at normalbidraget udgør summen af et grundbeløb og et tillæg. Grundbeløbet svarer til det særlige børnetilskud efter § 4, stk. 3. Tillægget vil svare til det tillæg, der er fastsat efter samme lovs § 4, stk. 5.

Det foreslåede vil indebære, at en person, der opfylder betingelser for tildeling af tilskuddet, vil få udmålt det fulde beløb og modtage dette uden at skulle betale skat heraf.

Det foreslås med § 30 b, stk. 3, at tilskuddet ikke indgår i beregningen af forsørgelsesydelse eller andre indkomstaafhængige offentlige ydelser for udlændingen, dennes ægtefælle eller samlever eller andre husstandsmedlemmer.

Med den foreslåede bestemmelse vil kommunen ved udbetaling af andre ydelser skulle se bort fra tilskuddet. Der vil også skulle ses bort fra tilskuddet ved vurdering af eksempelvis ansøgninger om behovsbestemte enkeltydelser efter § 35 i integrationsloven.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at det ikke vil være en forudsætning for modtagelse af tilskuddet, at modtageren får hjælp til egen forsørgelse i kontanthjælpssystemet.

Endvidere foreslås det i § 30 b, stk. 4, at kommunen følger op på, om betingelserne for at give tilskud efter stk. 1 fortsat er opfyldt. Det foreslås i den forbindelse, at kommunen vil skulle foretage opfølgning senest tre måneder efter første udbetaling efter stk. 1. Herefter sker opfølgning hver 3. måned.

Det foreslåede vil indebære, at der vil skulle ske opfølgning senest tre måneder efter den første udbetaling. Er der f.eks. tale om en person, som på opfølgningstidspunktet er berettiget til at modtage tilskuddet, vil det skulle noteres i sagen, og kommunen vil skulle notere tidspunktet for, hvornår den senest vil skulle genvurderes. Det bemærkes i den forbindelse, at personer, der får hjælp, har pligt til at oplyse om ændringer, der kan have betydning for hjælpen, jf. § 11, stk. 2 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

I den foreslåede bestemmelse i § 30 b, stk. 5, foreslås det, at staten refunderer 100 pct. af kommunalbestyrelsens udgifter til økonomiske tilskud til forsørgelse af mindreårige børn efter stk. 2.

Det foreslåede vil indebære, at staten vil afholde kommunernes udgifter til økonomiske tilskud til forsørgelse af mindreårige, der udbetales i medfør af den foreslåede § 30 b.

Endelig foreslås det i § 30 b, stk. 6, at beskæftigelsesministeren efter forhandling med udlændinge- og integrationsministeren fastsætter nærmere regler om anvisning af refusion, regnskabsaflæggelse og revision efter stk. 5.

Det foreslåede vil indebære, at beskæftigelsesministeren ef-

ter forhandling med udlændinge- og integrationsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om anvisningen af refusionen for kommunernes udgifter til økonomiske tilskud til forsørgelse af mindreårige, regnskabsaflæggelsen i forhold hertil og revisionen.

Tilsvarende bemyndigelsesbestemmelser findes i § 47 i integrationsloven, § 13, stk. 3, i repatrieringsloven og § 10, stk. 10, i lov om integrationsgrunduddannelse (igu).

På de nævnte lovområder fastsætter beskæftigelsesministeren således efter forhandling med bl.a. udlændinge- og integrationsministeren generelle regler om anvisning af refusion, regnskabsaflæggelse og revision. Efter forslaget vil tilsvarende gælde for refusionen af tilskuddet efter § 30 b, stk. 5.

For at der kan ske udbetaling efter den foreslåede bestemmelse i § 30 b, vil der skulle behandles oplysninger om bl.a. opholdsgrundlag, økonomiske forhold og bopæl.

Der vil efter den foreslåede bestemmelse således både blive behandlet almindelige ikkefølsomme personoplysninger med hjemmel i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e, og behandling af følsomme personoplysninger med hjemmel i databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, litra f, jf. artikel 6, stk. 1, litra e.

Videregivelse af oplysninger vil skulle ske i overensstemmelse med databeskyttelsesloven og databeskyttelsesforordningen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets bemærkninger.

(Til § 30 c)

I Danmark har ægtefæller pligt til at forsørge hinanden. Tilsvarende er forældre hver for sig forpligtet til at forsørge deres egne børn.

Efter § 2, stk. 1, i lov om aktiv socialpolitik, har enhver mand og kvinde i forhold til det offentlige ansvar for efter evne at forsørge sig selv og sin familie. Det betyder, at kommunen ikke kan yde hjælp til en person, som kan forsørge sig selv, eller som har mulighed for at blive forsørgt af andre. Det betyder desuden, at der ved beregning af hjælp til ægtefæller tages hensyn til begge ægtefællers økonomiske forhold.

Dette gælder også, selvom den ene ægtefælle opholder sig i udlandet. En ægtefælle er efter dansk ret – uanset om pågældende opholder sig her i landet eller i udlandet – forpligtet til at forsørge sin ægtefælle, så længe ægteskabet består.

Personer, der ikke har opholdt sig her i riget i sammenlagt 9 år inden for de seneste 10 år (opholdskravet) og ikke har haft ordinær beskæftigelse her i riget i en periode, som sammenlagt svarer til fuldtidsbeskæftigelse i 2 år og 6 måneder inden for de seneste 10 år (beskæftigelseskravet), jf. § 11, stk. 3 og 8, i lov om aktiv socialpolitik, modtager

selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse (SHO-ydelser). Det fremgår af § 22, stk. 1, i lov om aktiv socialpolitik. Ydelsens størrelse afhænger bl.a. af, om personen har forsørgelsespligt over for eget barn i hjemmet, og om personen reelt er enlig.

Satsen for personer, der forsørger eget barn i hjemmet og er reelt enlige, det vil sige har erhvervet ret til ekstra børnetilskud efter børnetilskudsloven, er 12.699 kr. (2023-beløb), jf. § 22, stk. 2, nr. 1, i lov om aktiv socialpolitik.

Betingelserne for ret til ekstra børnetilskud fremgår af § 3 i børnetilskudsloven. Det fremgår af bestemmelsen, at der ydes et ekstra børnetilskud, som udgør 3.360 kr. årligt, hvis der ydes ordinært børnetilskud efter børnetilskudslovens § 2, stk. 1, nr. 1, 2 eller 3 (når forældremyndighedsindehaveren er reelt enlig forsørger), og indehaveren af forældremyndigheden har barnet hos sig. Der ydes kun et ekstra børnetilskud uanset antallet af børn. Ifølge børnetilskudsloven betragtes personer, der lever i et samlivsforhold, ikke som enlige.

Satsen for personer, der forsørger eget barn i hjemmet og ikke har erhvervet ret til ekstra børnetilskud efter børnetilskudsloven, er 8.886 kr. (2023-beløb), jf. lovens § 22, stk. 2, nr. 2.

Efter de gældende regler opfylder de fordrevne fra Ukraine, som er kommet her til landet første gang den 1. februar 2022 eller senere, ikke opholds- og beskæftigelseskravet i § 11, stk. 3 og 8, i lov om aktiv socialpolitik og vil derfor modtage selvforsørgelses- og hjemrejseydelse efter § 22 i lov om aktiv socialpolitik under forudsætning af, at de i øvrigt opfylder betingelserne for at modtage hjælp i kontanthjælpssystemet.

Reglerne betyder bl.a., at en gruppe af fordrevne gifte forsørgere (typisk kvinder) fra Ukraine, hvor ægtefællen fortsat er i Ukraine som følge af den væbnede konflikt f.eks. pga. krigstjeneste, modtager en lavere sats i kontanthjælpssystemet, end hvis de havde været reelt enlige.

Det kan være en økonomisk udfordring for den herboende ægtefælle, hvis ægtefællen, som opholder sig i Ukraine, ikke har mulighed for at bidrage til forsørgelsen af sin herboende ægtefælle og sit barn. Når disse forsørgere modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, modtager de satsen for gifte forsørgere, som er væsentligt lavere end satsen for enlige forsørgere.

Det foreslås med § 30 c, stk. 1, at der indføres en regel om, at kommunalbestyrelsen udmåler hjælpen efter § 22, stk. 2, nr. 1, i lov om aktiv socialpolitik, til en gift udlænding med opholdstilladelse efter særloven, når den herboende udlænding forsørger eget barn under 18 år i hjemmet, den herboendes ægtefælle opholder sig i Ukraine, og den herboendes ægtefælle hverken helt eller delvist er i stand til at forsørge den herboende udlænding og deres eventuelle fællesbørn.

Forslaget indebærer, at gifte fordrevne forsørgere fra Ukra-

ine, som praktisk set kan anses for enlige på grund af ægtefællens ophold i Ukraine, sidestilles med reelt enlige forsørgere i forhold til udmålingen af hjælp i kontanthjælpssystemet, dvs. selvforsørgelses- og hjemrejseydelse.

Derudover indebærer forslaget, at gifte fordrevne forsørgere ikke vil være berettigede til hjælp efter den foreslåede bestemmelse i § 30 c, såfremt ægtefællen i Ukraine er i stand til at bidrage til den herboende ægtefælles forsørgelse. Der vil således ikke være mulighed for at blive sidestillet med reelt enlige forsørgere, hvis den gifte fordrevne forsørger modtager bidrag til forsørgelsen fra ægtefællen i Ukraine, uanset bidragets størrelse.

Det foreslås med § 30 c, stk. 2, 1. pkt., at den herboende udlænding omfattet af stk. 1 har ret til børnetilskud som enlige forsørger under samme betingelser som enlige forsørgere med opholdstilladelse efter denne lov, jf. § 2, stk. 1, nr. 1, § 3 og § 5, stk. 1, nr. 1, 3. pkt., i lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag. Det foreslås endvidere med § 30 c, stk. 2, 2. pkt., at Udbetaling Danmark træffer afgørelse efter 1. pkt.

Udbetalingen af børnetilskud til enlige forsørgere er omfattet af et optjeningsprincip, hvorefter der tidligst kan udbetales ydelser efter loven efter 6 måneders bopæl eller beskæftigelse her i riget inden for de seneste 10 år. Efter 6 måneders bopæl eller beskæftigelse kan der udbetales 8, 3 pct. af ydelsen stigende til 100 pct. efter 72 måneder (6 år). Se almindelige bemærkninger pkt. 2.2.1.

De foreslåede bestemmelser i § 30 c, stk. 1 og 2, vil indebære, at kommunen vil skulle foretage en konkret og individuel vurdering, da det bl.a. vil skulle dokumenteres, at ægtefællen opholder sig i Ukraine og ikke kan bidrage helt eller delvist til forsørgelsen af ægtefællen og deres fælles børn.

I de tilfælde, hvor ægtefællen opholder sig i et andet land end Ukraine, herunder hvis ægtefællen opholder sig kortvarigt i Danmark, vil den gifte fordrevne her i landet ikke kunne blive sidestillet som enlig forsørger. Hvis ægtefællen imidlertid f.eks. som led i sin værnepligt kortvarigt modtager militærtræning uden for Ukraine, vil betingelsen om ophold i Ukraine dog efter en konkret vurdering fortsat kunne anses for opfyldt.

Dokumentationen for ægtefællens ophold i Ukraine og manglende mulighed for at bidrage til forsørgelsen vil kunne basere sig på ansøgerens afgivelse af oplysninger herom.

Retten til børnetilskud efter børnetilskudsloven administreres af Udbetaling Danmark, som vil skulle træffe afgørelse og udbetale børnetilskuddet på grundlag af en ansøgning fra den enkelte forsørger. Det bemærkes i den forbindelse, at retten til børnetilskud følger af retten til selvforsørgelses- og overgangsydelse som praktisk set enlig forsørger, jf. forslaget til § 30 c, stk. 2, hvorefter personer omfattet af stk. 1 (ret til selvforsørgelses- og hjemrejseydelse som praktisk set enlige) har ret til børnetilskud som enlige forsørgere, jf. § 2, stk. 1, nr. 1, § 3 og § 5, stk. 1, nr. 1, 3. pkt., i lov om børnetilskud

og forskudsvis udbetaling af børnebidrag under samme betingelser som enlige forsørgere med opholdstilladelse efter denne lov. Disse forsørgere opnår ret til børnetilskud efter § 2, stk. 1, nr. 1, § 3 og § 5, stk. 1, nr. 1, 3. pkt., i børnetilskudsloven som en direkte konsekvens af at være omfattet af forslaget til § 30 c, stk. 1. Udbetaling Danmark skal derfor sikre i forbindelse med sagsbehandlingen af ansøgningen, at der foreligger dokumentation for, at der er truffet afgørelse om udmåling af hjælp efter § 22, stk. 2, nr. 1, i lov om aktiv socialpolitik, jf. dette lovforslags § 1, nr. 3, med forslag til § 30 c, stk. 1.

Det foreslåede vil betyde, at Udbetaling Danmark vil skulle lægge kommunens vurdering til grund. Dermed vil Udbetaling Danmark ikke skulle undersøge, om personen evt. samlever med en anden end sin ægtefælle og således ikke kan anses for enlig forsørgere. Det bemærkes i den forbindelse, at såfremt Udbetaling Danmark får kendskab til, at den praktisk set enlige forsørgere har fælles bopæl med en anden, der kunne være en samlever, bør Udbetaling Danmark videregive denne oplysning til bopælskommunen med henblik på kontrol.

Ophør af retten til børnetilskud efter børnetilskudsloven for gifte praktisk set enlige forsørgere følger de almindelige regler for børnetilskud. Der er ikke tiltænkt særlige regler for så vidt angår udbetaling eller ophør af retten til børnetilskud for denne målgruppe, herunder kortere udbetalingsperioder f.eks. udbetaling pr. måned.

Det følger af § 10, stk. 1 og 2, i lov om aktiv socialpolitik, at kommunen skal foretage opfølgning senest tre måneder efter den første henvendelse, og at der herefter skal ske opfølgning hver 3. måned.

Den foreslåede ordning vil indebære, at der vil skulle ske opfølgning senest tre måneder efter den første henvendelse. Er der f.eks. tale om en person, som på opfølgningstidspunktet er berettiget til at modtage tilskuddet, vil det skulle noteres i sagen, og kommunen vil skulle notere tidspunktet for, hvornår den senest vil skulle genvurderes. Det bemærkes i den forbindelse, at personer, der får hjælp, har pligt til at oplyse om ændringer, der kan have betydning for hjælpen, jf. § 11, stk. 2, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

I de tilfælde, hvor en person på opfølgningstidspunktet ikke længere opfylder betingelserne for at modtage tilskuddet, vil kommunalbestyrelsen skulle give besked til Udbetaling Danmark, som herefter ligeledes vil skulle følge op i forhold til retten til børnetilskud efter stk. 2.

For vurderingen af, om en person er omfattet af de foreslåede bestemmelser i § 30 c, vil der skulle behandles oplysninger om bl.a. ægteskab, økonomiske forhold og opholdssted.

Der vil efter den foreslåede bestemmelse således både blive behandlet almindelige ikkefølsomme personoplysninger med hjemmel i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e, og behandling af følsomme personoplysninger

med hjemmel i databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, litra f, jf. artikel 6, stk. 1, litra e.

Videregivelse af oplysninger vil skulle ske i overensstemmelse med databeskyttelsesloven og databeskyttelsesforordningen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i lovforslagets bemærkninger.

(Til § 30 d)

Tilskud til forsørgelse af mindreårige fordrevne fra Ukraine uden forældre her i landet er et nyt tilskud, og der findes derfor ikke regler om klageadgang.

Tilsvarende findes der heller ikke regler i særloven om udmåling af økonomisk hjælp efter § 22 i lov om aktiv socialpolitik til fordrevne fra Ukraine eller ret til børnetilskud for praktisk set enlige gifte forsørgere fra Ukraine og dermed heller ingen klageadgang.

Det foreslås i § 30 d, stk. 1, at kommunalbestyrelsens afgørelser efter § 30 b, stk. 1, kan indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Den foreslåede ændring vil indebære, at Ankestyrelsen vil skulle behandle klager over kommunens afgørelser om tilskud til forsørgelse af mindreårige uden forældre her i landet, jf. § 30 b i særloven, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3.

Der vil som følge heraf være behov for udveksling af nødvendige og relevante oplysninger mellem kommunen og Ankestyrelsen.

Der vil efter den foreslåede bestemmelse både blive behandlet almindelige ikkefølsomme personoplysninger med hjemmel i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e, og behandling af følsomme personoplysninger med hjemmel i databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, litra f, jf. artikel 6, stk. 1, litra e.

Videregivelse af oplysninger vil skulle ske i overensstemmelse med databeskyttelsesloven og databeskyttelsesforordningen.

De almindelige klageregler i kapitel 9 og 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område vil finde anvendelse ved Ankestyrelsens behandling af sager om tilskud i det omfang, det er relevant i forhold til sagsbehandlingen.

Det vil medføre, at en klage vil skulle indgives til kommunen, som først vil skulle genoverveje, om der er grundlag for at give klageren helt eller delvist medhold. Såfremt klagen ikke giver kommunen anledning til at ændre afgørelsen, vil kommunen skulle sende klagen med begrundelse for afgørelsen og genvurderingen videre til Ankestyrelsen. Kommunen vil i forbindelse med genvurderingen og forud for,

at sagen oversendes til Ankestyrelsen, skulle sørge for, at sagen er fuldt oplyst. Det betyder, at kommunen bl.a. vil skulle foretage en fornyet partshøring efter reglerne i forvaltningslovens § 19, stk. 1, såfremt klagebemærkningerne eller kommunens genvurdering giver anledning hertil.

Det vil være sagens parter, som i udgangspunktet er den udlænding, som er omfattet af lovforslagets § 1, nr. 3, forslaget til § 30 b, som er klageberettigede.

Forslaget vil i øvrigt indebære, at der vil være en klagefrist på 4 uger for sager om tilskud til forsørgelse af mindreårige uden forældre her i landet.

Det foreslås i § 30 d, stk. 2, at kommunalbestyrelsens afgørelser efter § 30 c, stk. 1, kan indbringes for Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg efter § 59 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at Ankestyrelsen vil skulle behandle klager over kommunens afgørelser om hjælp efter § 22 i lov om aktiv socialpolitik, jf. den foreslåede § 30 c som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3.

Som udgangspunkt vil Ankestyrelsen træffe afgørelse uden medvirken af beskikkede medlemmer. Når Ankestyrelsen skønner, at en sag har principiel eller generel betydning, træffer Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg afgørelse på et møde.

Klageadgangen til Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg svarer til klageadgangen, jf. § 98 i lov om aktiv socialpolitik om klage over kommunens afgørelser efter lov om aktiv socialpolitik bortset fra afgørelser om hjælp i særlige tilfælde (kapitel 10 og 10 a i lov om aktiv socialpolitik).

Det foreslås i § 30 d, stk. 3, at Udbetaling Danmarks afgørelser efter § 30 c, stk. 2, kan indbringes for Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg efter § 64 a, jf. § 59 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at Ankestyrelsen vil skulle behandle klager over Udbetaling Danmarks afgørelser om børnetilskud efter § 2, stk. 1, nr. 1, § 3 og § 5, stk. 1, nr. 1, 3. pkt., i børnetilskudsloven, jf. den foreslåede § 30 c, stk. 2, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3.

Som udgangspunkt vil Ankestyrelsen træffe afgørelse uden medvirken af beskikkede medlemmer. Når Ankestyrelsen skønner, at en sag har principiel eller generel betydning, træffer Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg afgørelse på et møde.

Til § 2

Til nr. 1

I § 1 i lov om Udbetaling Danmark er der oplyst de lovgivningsområder, som Udbetaling Danmark varetager opgaver efter. I de i § 1 nævnte love fremgår det, om Udbetaling

Danmark varetager hele eller dele af administrationen af loven.

Der er ikke tillagt Udbetaling Danmark konkrete sagsbehandlingsopgaver efter lov om Udbetaling Danmark, men alene en fastlæggelse af de overordnede rammer for Udbetaling Danmarks administration og sagsbehandling. Lov om Udbetaling Danmark indeholder således bestemmelser, der går på tværs af de forskellige ydelseslove, bl.a. bestemmelser om vejledning af borgeren, samarbejdet mellem Udbetaling Danmark og kommunerne, ledelse, tilsyn og regnskab og revision.

Det foreslås, at § 30 c, stk. 2, i lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, tilføjes i § 1 i lov om Udbetaling Danmark som § 1, nr. 21.

Forslaget vil indebære, at Udbetaling Danmark vil skulle varetage opgaver vedrørende børnetilskud. Jf. den foreslåede § 30 c, stk. 2, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3.

Efter forslaget vil administrationen af børnetilskud til gifte forsørgere, der har opholdstilladelse efter særloven og kan anses for praktisk set enlige, jf. den foreslåede § 30 c, stk. 2, blive omfattet af de gældende bestemmelser i lov om Udbetaling Danmark, som fastlægger de overordnede rammer for Udbetaling Danmarks administration og sagsbehandling.

Der henvises til pkt. 2.1 og 2.2 i de almindelige bemærkninger.

Til § 3

Det foreslås, at loven træder i kraft den 31. marts 2024.

Det vil betyde, at der vil kunne udbetales ydelser efter de foreslåede bestemmelser til særlovens §§ 30 b og 30 c, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3, fra og med den 1. april 2024, såfremt betingelserne for retten til hjælp og tilskud er opfyldt.

I forhold til retten til børnetilskud efter lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag er det en forudsætning, at der bliver søgt om børnetilskuddet senest den 31. marts 2024 for at få ret til børnetilskuddet fra den 1. april 2024. Det skyldes, at det er et krav efter loven, at man har ansøgt, før kvartalet begynder, for at kunne få ret til børnetilskud i kvartalet. Det følger således af § 10 c, stk. 5, i børnetilskudsloven, at børnetilskuddet udbetales første gang for det kvartal, der følger efter det kvartal, hvor der er ansøgt om børnetilskud.

Det forudsættes i den forbindelse, at kommunerne i forbindelse med lovforslagets fremsættelse påbegynder en grundig vejledning af de udlændinge, der vil kunne sidestilles med enlige forsørgere, om vigtigheden af, at der ansøges rettidigt om børnetilskud, det vil sige senest den 31. marts 2024, for at få ret til børnetilskuddet fra den 1. april 2024. Det forudsættes samtidig, at udlændinge, der vil kunne sidestilles med enlige forsørgere, allerede fra lovforslagets fremsættelse gi-

ves mulighed for at ansøge om børnetilskud efter lovforslaget. En sådan ansøgning vil fra tidspunktet for lovforslagets fremsættelse til og med lovens ikrafttræden den 31. marts 2024 kunne indgives ved, at de pågældende mundtligt tilkendegiver over for deres ansvarlige kommune, at de ønsker at søge om børnetilskud efter lovforslaget. Det foreslås, at en sådan mundtlig tilkendegivelse af kommunen vil kunne betragtes som en ansøgning indgivet på tidspunktet for lovens ikrafttræden.

Det foreslås endvidere, at det samme vil gælde for tilkendegivelser over for Udbetaling Danmark. Udbetaling Danmark vil først kunne træffe afgørelse i medfør af loven fra det tidspunkt, hvor loven er trådt i kraft.

Til § 4

Lov om midlertidig opholdstilladelse for personer, der er fordrevet fra Ukraine (særloven), gælder ikke for Færøerne og Grønland, jf. lovens § 42, stk. 1. Særlovens §§ 1-30, 31, 31 c og 32-34 kan ved kongelig anordning sættes i kraft på Færøerne og i Grønland med de ændringer, som henholdsvis de færøske og grønlandske forhold tilsiger, jf. lovens § 42, stk. 2.

Lov om aktiv socialpolitik og lov om Udbetaling Danmark gælder ikke for Færøerne og Grønland, ligesom lovene heller ikke vil kunne sættes i kraft ved kongelig anordning.

Det foreslås i § 4, stk. 1, at loven ikke skal gælde for Færøerne og Grønland, jf. dog stk. 2.

Det vil betyde, at lovens ændringer i forhold til ydelsesområdet, herunder i forhold til bl.a. reglerne i lov om aktiv socialpolitik, ikke vil kunne gælde for Færøerne og Grønland. Loven vil heller ikke kunne sættes i kraft for Færøerne og Grønland, da ydelsesområdet og lov om aktiv socialpolitik og lov om Udbetaling Danmark ikke gælder og heller ikke vil kunne sættes i kraft for Færøerne og Grønland.

Det foreslås videre i § 4, stk. 2, at lovforslagets § 1, nr. 1 og 2, ved kongelig anordning helt eller delvist kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Det vil betyde, at de nævnte ændringer af lov om midlertidig opholdstilladelse for personer, der er fordrevet fra Ukraine – i overensstemmelse med, hvad der gælder for hovedloven – ikke gælder for Færøerne og Grønland, men at disse bestemmelser dog ved kongelig anordning helt eller delvist vil kunne sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som henholdsvis de færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 30. --

Stk. 2. Ansvar efter integrationslovens § 4, stk. 1, for personer, der meddeles opholdstilladelse efter denne lov, påhviler kommunalbestyrelsen senest 4 hverdage efter tidspunktet for Udlændingestyrelsens afgørelse om visitering, jf. integrationslovens § 10, stk. 1. Falder tidspunktet for ansvars overgang i en weekend eller på en helligdag, overgår ansvaret for den pågældende til kommunalbestyrelsen den førstkommende hverdag. Ansvar efter integrationslovens § 4, stk. 1, for personer, der meddeles opholdstilladelse efter § 2, stk. 1, på baggrund af en ansøgning indgivet uden for landet, påhviler uanset 1. pkt. kommunalbestyrelsen fra tidspunktet for den pågældendes registrering i Det Centrale Personregister (CPR) som tilflyttet kommunen.

Stk. 3-6. ---

§ 1

I lov nr. 324 af 16. marts 2022 om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, som ændret ved § 1 i lov nr. 546 af 3. maj 2022, § 4 i lov nr. 831 af 14. juni 2022, § 51 i lov nr. 753 af 13. juni 2023 og § 4 i lov nr. 1575 af 12. december 2023, foretages følgende ændringer:

1. I § 30, stk. 2, 1. pkt., ændres »4 hverdage« til: »15 hverdage«, og efter »§ 10, stk. 1« indsættes: », jf. dog stk. 7«.

2. I § 30 indsættes som *stk. 7*:

»*Stk. 7.* Udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte regler om, at ansvaret efter integrationslovens § 4, stk. 1, for personer, der meddeles opholdstilladelse efter denne lov, påhviler kommunalbestyrelsen senest 4 hverdage efter tidspunktet for Udlændingestyrelsens visitering, jf. integrationslovens § 10, stk. 1, når dette som følge af en større tilstrømning til landet er nødvendigt for at sikre, at indkvarteringsystemet ikke bliver unødigt belastet.«

3. Efter kapitel 8 indsættes:

»Kapitel 8 a

Tilskud til forsørgelse af mindreårige, når forældrene opholder sig i Ukraine, og udmåling af ydelser til gifte forsørgere, som anses for praktisk set enlige

§ 30 b. Kommunalbestyrelsen i den kommune, der har ansvaret for de pågældende udlændinge efter integrationslovens § 4, stk. 1, yder udlændinge, som er omfattet af denne lov, et økonomisk tilskud til udgifterne forbundet med at forsørge en mindreårig, som er omfattet af denne lov, når

- 1) forældrene til den mindreårige opholder sig i Ukraine,
- 2) forældrene ikke er i stand til at forsørge den mindreårige, og
- 3) den pågældende udlænding, der afholder udgifter forbundet med at forsørge den mindreårige, og den mindreårige

er bopælsregistreret i Det Centrale Personregister (CPR) på samme adresse.

Stk. 2. Tilskuddet efter stk. 1 udgør et månedligt beløb på 1.548 kr. (2024-niveau) pr. mindreårig. Tilskuddet er skattefrit og forudbetales for en måned. Det beløb, der er nævnt i 1. pkt., reguleres fra og med 2025 en gang årligt den 1. januar svarende til reguleringen af normalbidraget, jf. § 14 i lov om børns forsørgelse.

Stk. 3. Tilskuddet indgår ikke i udmålingen af forsørgelsesydelse eller andre indkomstafhængige offentlige ydelser for udlændingen, dennes ægtefælle eller samlever eller andre husstandsmedlemmer.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen følger op på, om betingelserne for at give tilskud efter stk. 1 fortsat er opfyldt. Kommunalbestyrelsen foretager opfølgning efter 1. pkt. senest 3 måneder efter første udbetaling efter stk. 1. Herefter sker opfølgning hver 3. måned.

Stk. 5. Staten refunderer 100 pct. af kommunalbestyrelsens udgifter til økonomiske tilskud til forsørgelse af mindreårige børn efter stk. 2.

Stk. 6. Beskæftigelsesministeren fastsætter efter forhandling med udlændinge- og integrationsministeren nærmere regler om anvisning af refusion, regnskabsaflæggelse og revision efter stk. 5.

§ 30 c. Kommunalbestyrelsen udmåler hjælpen efter § 22, stk. 2, nr. 1, i lov om aktiv socialpolitik til en gift udlænding med opholdstilladelse efter denne lov, når

- 1) den herboende udlænding forsørger eget barn under 18 år i hjemmet,
- 2) den herboendes ægtefælle opholder sig i Ukraine, og
- 3) den herboendes ægtefælle hverken helt eller delvist er i stand til at forsørge den herboende udlænding og deres eventuelle fællesbørn.

Stk. 2. Den herboende udlænding omfattet af stk. 1 har ret til børnetilskud som enlig forsørger under samme betingelser som en enlig forsørger med opholdstilladelse efter denne lov, jf. § 2, stk. 1, nr. 1, § 3 og § 5, stk. 1, nr. 1, 3. pkt., i lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag. Udbetaling Danmark træffer afgørelse efter 1. pkt.

§ 30 d. Kommunalbestyrelsens afgørelser efter § 30 b, stk. 1, kan indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsens afgørelser efter § 30 c, stk. 1, kan indbringes for Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg efter § 59 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Stk. 3. Udbetaling Danmarks afgørelser efter § 30 c, stk. 2, kan indbringes for Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg efter § 64 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.«

§ 2

I lov om Udbetaling Danmark, jf. lovbekendtgørelse nr. 240 af 12. februar 2021, som ændret bl.a. ved § 11 i lov nr. 452 af 20. april 2022, § 20 i lov nr. 1267 af 13. september 2022, § 13 i lov nr. 455 af 2. maj 2023 og senest ved § 14 i lov nr. 1538 af 12. december 2023, foretages følgende ændring:

§ 1. Udbetaling Danmark varetager de opgaver, der tillægges Udbetaling Danmark i henhold til denne lov og til:

- 1) Lov om social pension.
- 2)- 20): --

1. I § 1, stk. 1, indsættes som nr. 21:

»21) § 30 c, stk. 2, i lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.«

§ 3

Loven træder i kraft den 31. marts 2024.

§ 4

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Lovens § 1, nr. 1 og 2, kan ved kongelig anordning helt eller delvist sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger.